

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

**JAHON SIYOSIY-MAFKURAVIY TA'LIMOTLAR TARIXI
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60112100-Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi

Fan/modul kodi JSMITT 304		O‘quv yili 2025-2026	Semestr 6	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta’lim tili O‘zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)		Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Jahon siyosiy-mafkuraviy ta’limotlar tarixi	60		60	120
2.	I. Fanning mazmuni. Fanni o‘qitishdan maqsad - talabalarga jahon siyosiy-mafkuraviy ta’limotlar tarixi fani tushunchasining mazmun-mohiyatini anglash orqali tarixiylikdan kelib chiqib siyosiy-mafkuraviy bilimlar sohasini bugungi kundagi ahamiyatini va ustuvorligini bilishdan iborat. Fanning asosiy vazifasi – Jahon-siyosiy mafkuraviy ta’limotlar tarixini har tomonlama talabalarga tushuntirish, talaba-o‘quvchilar ongida jahon mafkuraviy ta’limotlari bo‘yicha tushuncha shakllantirilishi va har tomonlama yetuk fuqaroni tarbiyalash jahon siyosiy- tarixini o‘qitishning o‘ziga xos xususiyatlari, metodlari, vositalari, dars va uning turlari va tuzilishini o‘mfafkuraviy ta’limotlar rgatish, dars davomida turli manba va adabiyotlardan foydalanish metodikasini o‘rgatish shuningdek ularga mustaqil yondasha oladigan, zamon talablariga mos yosh kadr va mutaxassislar tarbiyalash kabilardan iborat. II. Nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Jahon siyosiy mafkuralari tarixi fanining obyekti, predmeti, maqsad va vazifalari Mafkuralar tarixi faning tadqiqot obyekti va predmeti. Fanning o‘ziga xos xususiyati, tadqiqot usullari va nazariy-metodologik masalalari. Siyosiy mafkuralar va siyosiy amaliyot o‘rtasidagi munosabat. 2-mavzu. Ilk sivilizatsiyalar mafkurasi. Qadimgi Sharq-insoniyat sivilizatsiyasining beshigi. Dastlabki davlatlar, siyosiy-mafkuraviy qarashlar va ilk mafkuralarning Sharqda vujudga kelishining obyektiv sabablari. Diniy-mifologik dunyoqarash asosida siyosiy mafkuralar shakllanishi. Shumer va Akkadda siyosiy fikr, hukmron mafkura xususiyatlari. “Xammurapi qonunlari”-Bobil mafkurasining xuquqiy manbai. Qadimgi Misr davlatchiligining g‘oyaviy asoslari va mafkuraviy negizlari. Rasmiy ideologiya xususiyatlari. 3-mavzu. Qadimgi Sharqda siyosiy mafkuraviy ta’limotlar. Hindistonda ilk davlatlar. Oriylar istilyosi, uning xind jamiyati, siyosiy fikr va rasmiy ideologiyalar mazmunini belgilashdagi ahamiyati. Braxmanizm mohiyati.				

U panishalarda braxmanizm ideologiyasi rivojlantirilishi. “Manu qonunlari”ning ideologik funksiyasi. Buddaviylikning braxmanizmga munosabati. Qadimgi Xitoyda g‘oyaviy-siyosiy qarashlar, davlat mafkurasining xususiyatlari. Konfusizmning paternalistik xarakteri. Deosizmning ijtimoiy-siyosiy mohiyati. Mo-Szi sotsial ideali. Legistlar mafkurasi, undagi oqimlar.

Qadimgi Turon (Markaziy Osiyo)da siyosiy mafkuraviy ta’limotlar, “Avesto”da davlat boshqaruvi va huquqiy ta’limotlarning yoritilishi. Xorazm «Avesto»ning vatani ekanligini Kangaqal’a, Bozorqal’a, Jambasqal’a, Qirqqizqal’a, Tuproqqal’a kabi qalal’alardan va olov Saroy va «Chilpiq» ehrom-ibodatxonadan topilgan yodgorliklar.

4-mavzu: Qadimgi Gretsiyada siyosiy mafkuralar.

Ilk yunon davlatlari va antik davr siyosiy mafkurolari tarixidagi davriylik. Polis-davlatchilik sistemasining g‘oyaviy asoslari, quldorlik demokratiyasi mafkurasi. Gomer va Geosiod asarlarida siyosiy masalalar. “Yetti donishmand”. Solon isloxotlari, Afina demokratiyasi. “Pifogorchilar ittifoqi” doktrinasi. Geraklitning siyosiy qarashlari. Quldorlik demokratiyasi rivojlangan va inqirozga uchragan davr mafkurasi. Demokritning siyosiy qarashlari. Sofistlar ta’limoti. Siyosiy mafkuralar rivojida Platon va Aristotel’ ta’limotining ahamiyati.

5-mavzu. Ellinizm davri mafkurasi.

Yunon polis-davlatlari, quldorlik demokratiyasining inqirozi va uning mafkuralardagi in’ikosi. Ellinizm davri ideologiyasi g‘oyalari, kosmopolotizm, apolitizm, demokratik qadriyatlarining qadrsizlanishi, monarxistik qarashlar kuchayishi. Epikurchilikda ijtimoiy shartnoma, qonuniylik mavzulari o‘zgaruvchan adolat konsepsiyasi. Stoizmning mafkuraviy funksiyasi. Polibiy ta’limoti va uning Rim siyosiy-mafkuraviy mafkurolari rivojiga ta’siri.

6-mavzu. Qadimgi Rim ideologiyasi

Lotin sivilizatsiyasining g‘oyaviy-ma’naviy asoslari, uning taraqqiyotida mafkuraviy faktorning roli. Rim huquqi-Qadimgi Rim ideologiyasining huquqiy manbai. Patritsiylar va pleybeylar, qullar va quldorlar, optimatlar va populyalar, boylar va kambag‘allar manfaatlarining mafkuralarda ifodalanishi. Aka-uka Graxlar siyosiy g‘oyalari. L.Kar-quldorlik demokratiyasi ideologi. Sitseronning sezarizmga munosabati. Rim stoiklari va yuristlarining siyosiy g‘oyalari. Qadimgi Rim mafkuralarining insoniyat tarixida tutgan o‘rni va roli.

7-mavzu. Xristian ideologiyasining vujudga kelishi

Xristianchilik genezisi. Ilk xristian jamoalari ideologiyasi, uning asosiy tamoyili. Apostollar faoliyati va cherkov institutining shakllanishi. II asrda xristian ideologiyasidagi o‘zgarishlar. Yeretiklar mafkurasi. Tertullian va Avgustin ta’limotining xristian mafkurasi shakllanishidagi roli. Avgustin teokratiyasi.

8-mavzu. Yaqin va O‘rta Sharq mamlakatlarida diniy-siyosiy mafkuralar

Yaqin va O'rta Sharqda quldorlik davlatlari va feodal munosabatlari. Sharq despotiyasi xususiyatlari. Eronda zardushtiylikning hukmron mafkuraga aylanishi. Zardushtiylikda ijtimoiy-siyosiy muammolar. Vizantiyada xristian dinining hukmron mafkuraga aylanishi. Imperiya doktrinasi, vizantizm xususiyatlari. Feodolizm ideologiyalari. Yeretiklar mafkurasi.

9-mavzu. Islom mafkurasi va arab-musulmon siyosiy fikri

Islom mafkurasi va uning g'oyalari. Arab xalifaligi ekspansiyasi, islom mafkurasining mustaxkamlanishi. Islomda insonparvarlik g'oyalari, gumanistik qadriyatlar va demokratik unsurlar. Qur'oni Karim va Hadislarda hoqimiyat masalalari. Rasmiy islom va xalifalik hoqimiyati. Sunniylik va shialik, xorijiylar, islomiylar, Qarmatlar mafkurasi. Al-Ma'ariy xalifalik xususida. "Sof birodarlar" mafkurasi. Tasavvufning mafkuraviy funksiyasi. Nizom ul-mulkning "Siyosatnoma" asarining g'oyaviy-siyosiy mazmuni. Ispaniya va Mag'ribda siyosiy fikr. Ibn Tufayl roman-utopiyasida siyosiy masalalar. Ibn Rushda qarashlari. Ibn Xaldun gumanizm.

10-mavzu. IX-XII asrlarda Markaziy Osiyoda siyosiy-mafkuraviy ta'limotlar

Markaziy Osiyoda mustaqil davlatlarning yuzaga kelishi, Saljuqiylar, Qoraxoniylar, G'aznaviylar, Somoniylar, Xorazmshoxlar davlatida ijtimoiy-siyosiy tizim, kuchli xokimiyat tizimini o'rnatilishi, IX-XII asrlarda Markaziy Osiyo eng yuqori sivilizatsion markazga aylanganligi, Muso Xorazmiy, Abu Rayxon Beruniy, Abu Nasr Farobiy, Axmad Farg'oni, Ibn Sino, Yusuf Xos Xojib, Axmad Yugnakiy, Abulqosim Firdavsiy, Abu Homid G'azzoliy, Jaloliddin Rumiy, Imom ismoil Al Buhoriy, At Termiziy, Ahmad Yassaviy, Najmiddin Kubro, Bahouddin Naqshband, Nasafiylar va h.k falsafiy, siyosiy-mafkuraviy ta'limotlari.

11-mavzu. Amir Temur va temuriylar davridagi siyosiy-mafkuraviy ta'limotlar

Amir Temur davlatining tashkil topishi. Temur davlatida kuchli adolatli huquqiy davlat boshqaruvini shakllanishi, dunyoning eng qudratli davlati sifatida tan olinishi. Amir Temur davlatida davlat hokimiyatining taqsimlanish prinsiplari. "Temur tuzuklari"da falsafi, siyosiy-mafkuraviy va huquqiy ta'limotlarning talqin etilishi. Temuriylar hokimiyatida fan, ta'lim, madaniyat va siyosiy ta'limotlar. (Shohruh Mirzo, Mirzo Ulug'bek), Sharofiddin Ali Yazdiy, Ibn Arabshoh, G'iyosiddin Jamshid, Qozizoda Rumiy, Ali Qushchi, Xondamir, Abduraxmon Jomiy Alisher Navoiy, Muhammad Solih, Sakkokiy, Lutfiy, Kamoliddin Behzod va hakazo.

12-mavzu. O'rta asrlarda Janubiy va Sharqiy Osiyo mamlakatlarida mafkuraviy yo'nalishlar va oqimlar

Hindistonda VI-VII asrlarda feodolizm mafkurasi. Kastachilik tartiblari. Hindistonga islomning kirib kelishi. Mafkuraviy sohada braxmanizmningetakchiligi. Buddaviylik nufuzi pasayishi. Indiuizm ideologiyasi.

Shankara ta'limoti. Ilk va so'nggi bixakti, uning ijtimoiy mohiyati, targ'ibotchilari. Diniy islohatchilik adeologlari. Boburiylar davrida mafkuraviy hayot. Xitoyda III-IV asrlarda mafkuraviy soha Ko'chmanchilar istilyosi. Xan' so'lolasida konfusiychilik mafkurasasi. Dao sektalari mistikasi, buddaviylik ravnaqi. Xitoy davlatining rivojlanish bosqichlari. Neolofusizmning hukmron mafkuraga aylanishi. Yaponiyada siyosiy fikr, rasmiy mafkura xususiyatlari. Konfusiychilik va buddaviylikning hukmron mafkuraga aylanishi. Aksil feodal mafkuraviy oqimlar.

13-mavzu. O'rta asrlarda G'arbiy Yevropada mafkuraviy jarayonlar

O'rta asrlarda G'arbiy Yevropada ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy-ma'naviy hayot. Feodal tarqoqlik, feodolizm ideologiyasi va markazlashgan cherkov hoqimiyati. O'rta asrlarda g'oyaviy qarama-qarshilik, mafkuraviy kurashlar xususiyatlari. Papa hoqimiyati va sxolastika hukmronligi. "Erkinlikning buyuk xartiyasi", uning ta'limotining katolik cherkovi uchun mafkuraviy ahamiyati. Rojer Bekkon, Akvinolik Foma, Petrarka Franchesko, U. Okkam siyosiy qarashlari, uning papachilikka munosabati., Per Abelyarning cherkov ideologiyasi, ortodoksal sxolastika munosabati. Yeretiklar mafkurasasi.

14-mavzu. G'arbiy Yevropada Uyg'onish davri mafkurasasi

Renessans ideologiyasining mazmun-mohiyati. G'arbiy Yevropada ma'naviy-madaniy o'zgarishlar va Renessans markazlari. Italyan gumanizmi ideologlari. D.Aligeri gumanistik dunyoqarashi. F.Petrarkaning Rim respublikasiga munosabati. Pikko Della Mirandola gumanizmi. Byurgerlar ideologiyasi, uning asosiy xususiyatlari. Paduyalik Marsiliy siyosiy qarashlari. Protestantizm mafkurasasi. M.Lyuter diniy islohatchiligi. T.Myunser g'oyalari. Kal'vinizm da diniy va dunyoviy hoqimiyat, vijdon, e'tiqod erkinligimasalasi. Lyuteranchilik va kal'vinizmning kapitalizm ideologiyasida tutgan o'rni. Markazlashgan davlatchilik mafkurasasi, uning nazariyotchilari. N.Makiavelli g'oyalari. J.Boden davlat va suverenitet haqida.

15-mavzu. O'zbekistonda huquqiy demokratik fuqarolik jamiyatini barpo etilishining siyosiy-mafkuraviy ildizlari

O'zbekiston mustaqilligini qo'lga kiritishi jarayonida amalga oshirilgan utuvor vazifalar. O'zbekistonning istiqlol va taraqqiyot yo'li dasturining ilab chiqilishi (O'zbek milliy modeli), Mustaqillikdan keyingi ijtimoiy-iqtisodiy, ma'naviy, madaniy rivojlanish siyosati. Mamlakatda ta'lim siyosati, kadrlar tayyorlashning milliy tizimi, barkamol avlodni shakllantirish, O'zbekistonni xar tomonlama rivojlanagan davlatga aylantirish siyosati va rivojlanish bosqichlari. O'zbekiston Prezidenti Islom Abdig'aniyevich Karimovning davlatni rivojlantirishning ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, milliy, ma'naviy, madaniy, huquqiy konsepsiyasi.

III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Qadimgi Yunon siyosiy mafkuraviy va huquqiy ta'limotlarining o'ziga xos qirralari. (Fales, Biant, Epiminid, Anaksimen, Pifagor)
2. Xristian dinining vujudga kelishi va ta'limoti
3. Arastu (Aristotel)ning davlat va huquq to'g'risidagi ta'limoti
4. Yunonistonda quldorlik demokratiyasining inqirozi
5. Pirron, Epikur, Kitiylik Zenon siyosiy mafkuraviy ta'limoti
6. Karnead, , Lukretsiy Tit Kar ta'limoti
7. Qadimgi Rimda davlatning tashkil topishi, siyosiy mafkuraviy ta'limotlarning o'ziga xosligi. (Sitseron Mark Tulliy)
8. Rim faylasuflarining siyosiy va huquqiy qarashlari (Seneka, Mark Avreliy, Tertullian Kvint)
9. Avgustin Avreliy va Boetsiy ta'limoti
10. Xristian dinining vujudga kelishi va ta'limoti
11. Iso Alayhissalom (Yeshua Mashiax)ning falsafiy ta'limoti
12. Davlat siyosiy faoliyatida Xristian ta'limotining hukmronligi doirasining ortishi
13. Eronda Zardushtiylik va Moniy ta'limotining ijtimoiy-siyosiy muammolari.
14. Vizantiya davlatining tashkil topishi ijtimoiy-siyosiy taraqqiyot bosqichlari
15. Vizantiyada xristian dinining hukmron mafkuraga aylanishi

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Qadimgi Misrda davlatlarning tashkil topishi, ilk siyosiy-mafkuraviy va huquqiy ta'limotlar.
2. Qadimgi Messopatamiyada davlatlarning tashkil topishi va ijtimoiy-siyosiy tuzumi.
3. Messopatamiyada huquqiy ta'limotlar (Xamurappi qonunlari)
4. Qadimgi Hindistonda siyosiy-mafkuraviy va huquqiy ta'limotlar
5. Qadimgi Xitoyda siyosiy-mafkuraviy va huquqiy ta'limotlar.
6. Qadimgi Turon va Markaziy Osiyo hududidagi ilk davlatlar
7. Qadimgi Markaziy Osiyoda siyosiy-mafkuraviy va huquqiy qarashlar («Avesto»)
8. Qadimgi Yunon siyosiy mafkuraviy ta'limotida Fales, Biant, Epiminid qarashlari.

	9. Qadimgi Yunon siyosiy mafkuraviy ta'limotida Anaksimn, Pifagor qarashlari. 10. Qadimgi Yunon siyosiy mafkuraviy ta'limotida Suqrot va Demokrit qarashlari. 11. Antisfen va Platon (Aflotun)ning siyosiy mafkuraviy ta'limotlari. 12. Alisher Navoiy asarlarida adolatla jamiyat va odolatli davlat tashkil etish haqidagi falsafiy-siyosiy g'oyalar. 13. Hindistonda VI-VII asrlarda feodolizm mafkurasi, kastachilik tartiblari. 14. Hindistonga islomning kirib kelishi, Boburiylar davrida mafkuraviy hayot. 15. Xitoyda III-IV asrlarda mafkuraviy soha, Xitoy davlatining rivojlanish bosqichlari.
3.	VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - shiddat bilan otib borayotgan globallashuv jarayoni, insoniyatning ekologik va boshqa global muammolari haqida, shuningdek, falsafaning tarkibiy qismi bo'lgan etika, estetika yo'nalishi bo'yicha ishlab chiqilgan mazkur o'quv dasturi doirasida talabalarning tabiat, jamiyat va san'atdagi go'zalliklarning falsafiy mohiyati, narsalar olamini badiiy-estetik jihatdan loyihalashtirishning falsafiy asoslari to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi; (bilim) - milliy g'oya va falsafa yo'nalishi bo'yicha talabalar to'g'ri fikrlashning mantiqiy shakllari va qonun-qoidalar, formal mantiqning xususiyatini anglab yetishi, zamonaviy mantiqning formallashgan tilini egallagan bo'lishi va ulardan foydalanish; (ko'nikma). - xilma-xil fikriy qurilmalarni ifodalash va tahlil qilishda mantiq qonunlaridan samarali foydalanishi ilmiy tushunchalarni va terminlarni hosil qilishning, mulohazalarni to'g'ri qurishning mantiqiy usullarini bilishi va amalda qo'llay olishi haqida malakalarga ega bo'lishi kerak.
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyihalar
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.

6.

X. Asosiy adabiyotlar:

1. Qosimov B, Yusupov SH va boshqalar. Milliy o'yg'onish davri o'zbek adabiyoti. Toshkent "Ma'naviyat" nashriyoti 2004 y.
2. Aflotun. Qonunlar T. "Yangi asr avlodi" 2008 y.
3. Nazarov Q. Bugungi dunyoning mafkuraviy manzarasi.- T., "Ijod dunyosi", 2002.
4. Ergashev I. Siyosat falsafasi.-T., Akademiya, 2004.
5. Nazarov Q. G'oyalar falsafasi. T.: Davlat va jamiyat qurilish akademiyasi. 2011.
6. J.Ya.Yaxshilikov., N.E.Muhammadiyev. Milliy g'oya va mafkura. T.: Fan, 2015.

XI. Qo'shimcha adabiyotlar

1. **Mirziyoyev Sh.M.** Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent : O'zbekiston, 2017.
2. **Mirziyoyev Sh.M.** Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent: "O'zbekiston", 2017.
3. **Mirziyoyev Sh.M.** Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent: "O'zbekiston", 2017.
4. O'zbekiston Respublikasining "Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida" (Yangi tahrirda)gi Qonuni. – T.: "Adolat" nashriyoti 1998.
5. Karimov I.A. Ma'naviy yuksalish yo'lida. -T.: Ma'naviyat, 1998.
6. Karimov I.A. O'zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura. 1-jild.- Toshkent: O'zbekiston, 1996;
7. Karimov I.A. Bizdan ozod va obod Vatan qolsin. 2-jild.- Toshkent: O'zbekiston, 1996;
8. Karimov I.A. Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir. 3-jild.- Toshkent: O'zbekiston, 1996;
9. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. - Toshkent: Ma'naviyat, 2008.

Axborot manbalari

<http://www.edu.uz>–O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi sayti.

<http://www.uzedu.uz> – O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi sayti.

<http://www.gov.uz>– O'zbekiston Respublikasi xukumati portali.

www.pedagog.uz

www.cspi.uz

www.pedagog.uz

www.edu.uz

www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK

	www.ziyonet.uz - Ziyonet axborot-ta'lim resurslari portali
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil " 29 " avgust dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'sul: T.X.Tashmetov CHDPU, "Milliy g'oya" kafedrasi dotsenti, falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori,(PhD).
9.	Taqrizchilar: N.Nazarov - CHDPU, "Milliy g'oya" kafedrasi professori. Sobirova M.A- Nizomiy nomidagi TDPU "Milliy g'oya va ma'naviyat asoslari" kafedrasi dotsenti f.f.n.

